

науковий журнал «Порівняльно-правові дослідження» – 2007 – № 2. – С. 223-226.

2. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн: Навч. посіб. / Ю. В. Пасічник. – 2-ге вид. перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2003. – 523 с.

3. Сафонова Л. Д. Бюджетний менеджмент: Навч.-метод. посіб. / Л. Д. Сафонова. – Київ. нац. екон. ун-т. – К.: [КНЕУ], 2001. – 186 с.

4. Чугунов І. Я., Лондар С. Л. Фінансово-бюджетні відносини: аналіз тенденцій в умовах трансформацій економіки. – К.: Львів: Компанія «Аліот», 2002. – 203 с.

УДК 340.113

Чулінда Л. І., к.ю.н., доцент,
Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ, Україна

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА І ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Співвідношення між двома феноменами – правова держава і верховенство права – у правознавчій літературі й досі є дискусійним. Існує думка, що верховенство права є лише одним із принципів, хоча й визначальним, правової держави, інші вчені розглядають правову державу і верховенство права як явища, однакові за своїм змістом.

Так, О. Скакун вважає, що принцип верховенства права як явище загальносоціальне за своїм обсягом є ширшим, ніж правова держава [1, с. 10-14].

На думку В. Кампа, між метою правової держави та верховенства права немає принципівих відмінностей, але засоби їх досягнення в обох випадках різні. Це стосується, зокрема, джерел формування та реалізації права: нормативно-правові акти є основними засобами реалізації правової держави в країнах романо-германської правової сім'ї, а прецедентне право – основним засобом втілення верховенства права в країнах англосаксонської правової традиції тощо. В Україні, на його думку, поняття верховенства права та правової держави слід розрізняти як самостійні та незалежні одне від одного [2].

М. Козюбра звертає увагу на те, що Rule of law вважається англійським варіантом німецького Rechtsstaat. Обидві ці доктрини зароджувалися в загальному руслі нового юридичного світогляду, критики феодального свавілля, утвердження ідей гуманізму, принципів свободи та рівності всіх людей, невідчужуваних прав людини, пошуків різних правових засобів і форм, спрямованих проти узурпації публічної політичної влади [3, с. 4]. На